

Nr 11.

Kungl. Maj:ts nådiga proposition till riksdagen angående ersättande från fjärde huvudtitelns allmänna besparingar av vissa förskottsvis utgivna medel; given Stockholms slott den 29 januari 1915.

Under åberopande av närlagda utdrag av statsrådsprotokollet över lantförsvärens ärenden för denna dag vill Kungl. Maj:t härmed föreslå riksdagen medgiva,

att av fjärde huvudtitelns allmänna besparingar ett belopp av 138,524 kronor 20 öre må tagas i anspråk till gäldande av vissa i statsrådsprotokollet omförmälda, förskottsvis utgivna medel.

De till ärendet hörande handlingar skola riksdagens vederbörande utskott tillhandahållas; och Kungl. Maj:t förbliver riksdagen med all kungl. nåd och ynnest städse välbevågen.

GUSTAF.

B. B. E. Mörcke.

*Utdrag av protokollet över lantförsvarsärenden, hållet inför
Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott
den 29 januari 1915.*

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern HAMMARSKJÖLD,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena WALLENBERG,
Statsråden: HASSELROT,
VON SYDOW,
friherre BECK-FRIIS,
STENBERG,
LINNÉR,
MÖRCKE,
VENNERSTEN,
WESTMAN,
BROSTRÖM.

Departementschefen, statsrådet Mörcke, föredrog härefter från arméförvaltningens civila departement inkomna framställningar om ersättande av förskjutna kostnader samt anförde härvid:

»Då det befunnits önskvärt, att tillfälle till erhållande av undervisning i ridning bereddes infanteriets officerare, utan att de därför finge vidkännas allt för stora utgifter, beslöt Kungl. Maj:t enligt brev den 8 maj 1903, att ridkurser för infanteriofficerare å skilda orter inom riket årligen skulle anordnas vid kavalleriregementena i den mån, den nya härordningens genomförande vid kavalleriet sådant medgäve.

I sammanhang härmed förordnades i fråga om dessa kurser, att såsom befälhavare och lärare vid varje kurs skulle beordras, efter regementschefens beprövande, en eller två kompaniofficerare;

att från varje truppförband, där kurs funnes anordnad, skulle beordras menige till samma antal som kursens elever såsom hästskötare under befäl av en därtill kommenderad underbefälsperson av manskapet;

att sedan ansökningar om deltagande i ridskolekurs inkommit, elever till ett antal av högst tolv skulle vid varje kurs beordras;

att eleverna skulle göras beridna å kronan tillhöriga stamhästar eller, i den mån sådana ej funnes tillgängliga, å rusthållshästar, därvid två hästar för varje elev finge tagas i anspråk;

att häst- och sadelmundering skulle eleverna kostnadsfritt tillhandahållas av vederbörande regementsförvaltning;

att ersättning till befälhavare och lärare skulle utgå med 25 kronor för varje elev och fördelas efter regementschefens beprövande;

att varje till ridskolekurs kommenderad av indelt manskap skulle, förutom rese- och traktamentsersättning under resan till och från kommenderingen samt dagavlöning och portion in natura, erhålla tillfällig avlöning med en krona om dagen;

att eleverna, som författningesenligt finge uppbära dagavlöning från egna truppförband, icke skulle för kommenderingen erhålla tillfällig avlöning eller annan förmån än kostnadsfri inkvartering i kronans lägenheter, där sådan kunde beredas;

att kostnaderna för furagering av de hästar, som komme att användas för kurserna, skulle bestridas från anslaget till furagering av arméns hästar; samt

att av kurserna föranledda utgifter till arvoden åt befälhavare och lärare, rese- och traktamentsersättningar, tillfällig avlöning åt indelt manskap samt hästlega skulle förskjutas av arméförvaltningens civila departementet för att framdeles anmälas till ersättande.

Det av arméförvaltningens civila departement på grund av nyss nämnda beslut förskjutna, till ersättande nu anmälda beloppet utgör 975 kronor.

Sedan chefen för sjätte arméfördelningen förklarar, att åtgärder till underlättande av rekryteringen behövde vidtagas vid flertalet truppförband inom arméfördelningen, och fördenskull hemställt, att förmån av fria resor vid tjänstgöringens början och slut måtte beredas manskap vid arméfördelningens regementen och kårer med undantag av Hälsinge

regemente, medgav Kungl. Maj:t genom brev den 7 juli 1905, att det manskap vid Norrbottens och Västerbottens regementen, Jämtlands fältjägerregemente, Västernorrlands regemente, Norrlands dragonregemente, Norrlands artilleriregemente och Norrlands trängkår, som rekryterades från orter utom det län, där vederbörande truppförband hade sin förläggningssort, finge beredas fria resor å järnväg dels från hemort eller anvärvningsort till tjänstgöringsorten efter första anvärvningen vid truppförbandet och dels från tjänstgöringsorten till hemvistet efter erhållet avsked från krigstjänsten. Uti brev den 1 november 1907 och den 11 december 1908 gjordes på framställning av vederbörande militärmyndigheter enahanda medgivande i fråga om Boden—Karlsborgs artilleriregementes detachement i Boden samt Bodens ingenjörkår, sistnämnda truppförband såvitt avsåg tiden från och med anställningsåret 1909—1910. De för ändamålet erforderliga medlen skulle av arméförvaltningens civila departement till vederbörande förskottsvis utbetalas och framdeles anmälas till ersättande.

Det av arméförvaltningens civila departement på grund av förenämnda brev förskjutna, till ersättande nu anmälda beloppet utgör 7,623 kronor 5 öre.

Därest officer, som icke enligt stat åtnjuter gottgörelse för tjänstehäst, genom generalorder eller, undantagsvis, med arméfördelningschefs begivande kommenderas beriden till tjänstgöring och han icke göres beriden å kronan tillhörig häst, skall han enligt § 72 i reglementet för arméns avlöning under fred åtnjuta gottgörelse för hästlega med 6 kronor om dagen och för furage, därest icke dylikt kostnadsfritt tillhandahålles honom, med en krona om dagen. Samma paragraf stadgar, att härav uppkommande kostnader skola förskjutas av arméförvaltningen och hos Kungl. Maj:t anmälas till ersättande.

Det av arméförvaltningens civila departement på grund av detta stadgande förskjutna, till ersättande nu anmälda beloppet utgör 2,954 kronor.

Uti skrivelse den 26 april 1911 hemställde arméförvaltningens fortifikationsdepartement, att för beredande av inkvartering av officerare vid ytterligare truppförläggning till Boden under hösten 1912 finge för en tid av högst fem år, räknat från och med den 1 oktober 1911, för ett årligt hyresbelopp av 3,950 kronor förhyras följande tre, översten E. Melander tillhöriga bostadsbyggnader, nämligen en huvudbygg-

nad, en mejeribyggnad och en mangårdsbyggnad ävensom till dessa byggnader hörande uthus.

Genom brev den 13 juli 1911 biföll Kungl. Maj:t framställningen samt medgav att den för byggnaderna jämte nödiga uthus betingade hyran för ett år, räknat från den 1 oktober 1911, finge med högst 3,950 kronor bestridas från fjärde huvudtitelns allmänna besparingar.

Hyresbeloppet för de följande åren skulle däremot av civila departementet förskjutas av omhänderhavande medel för att sedermera anmälas till ersättande.

Arméförvaltningens civila departement har nu till ersättande anmält ett på grund av förenämnda nådiga brev för tiden den 1 oktober 1912—den 31 december 1913 förskjutet belopp av tillhoppa 4,937 kronor 50 öre.

Uti underdånig skrivelse den 15 september 1911 framhöllo arméförvaltningens civila departement och sjukvårdsstyrelse, att med anledning av rådande sjuklighet vissa särskilda isolerings-, desinfektions- eller liknande åtgärder under nämnda års repetitionsövningar kunde bliva av nöden vid en del truppförband. Då härigenom möjligen uppkommande kostnader emellertid icke kunde bestridas av de till sjukvårdsstyrelsens disposition stående medel, hemställdes, att högst 20,000 kronor måtte ställas till sjukvårdsstyrelsens förfogande att enligt dess i varje särskilt fall lämnade medgivande disponeras av vederbörande truppförband.

Med bifall härtill medgav Kungl. Maj:t genom brev den 22 september 1911, att högst 20,000 kronor finge för ifrågavarande ändamål av civila departementet förskjutas för att framdeles anmälas till ersättande.

Det av civila departementet för ändamålet förskjutna beloppet utgör 3,760 kronor 65 öre.

Uti underdånig skrivelse den 9 september 1912 anmälde arméförvaltningens civila departement och sjukvårdsstyrelse, att till följd av fortfarande rådande epidemi av akut barnförslamning även för år 1912 särskilda medel erfordrades för vidtagande av sådana isolerings-, desinfektions- eller liknande åtgärder, vartill genom ovannämnda brev den 22 september 1911 medel anvisats under 1911 års repetitionsövningar, samt hemställde, att ett belopp av högst 10,000 kronor måtte härför ställas till sjukvårdsstyrelsens förfogande att enligt dess i varje

särskilt fall lämnade medgivande disponeras av vederbörande truppförband.

Med bifall härtill medgav Kungl. Maj:t genom brev den 4 oktober 1912, att högst 10,000 kronor finge för ifrågavarande ändamål av civila departementet förskjutas för att framdeles anmälas till ersättande.

Det av civila departementet för ändamålet förskjutna beloppet utgör 7,645 kronor 9 öre.

Chefen för generalstaben anmälde uti underdånig skrivelse den 6 februari 1912, att det i då gällande stat för användandet av anslaget till generalstabens övningar, expenser m. m. till arkivet och biblioteket, inköp av böcker m. m. uppförda belopp av 10,000 kronor icke försloge till bestridande av kostnaderna för erforderlig inbindning av den betydande mängd arkivalier, som vid krigsarkivets förening med generalstabens krigshistoriska avdelning överlämnats till krigsarkivet huvudsakligen från krigskollegium, fästningar och regementen. Med anledning härav anhöll chefen för generalstaben, som beräknat, att kostnaderna för omförmälda bokbinderiarbeten komme att under de närmaste tio åren uppgå till sammanlagt 25,000 kronor, att erforderliga medel måtte för ändamålet omedelbart anvisas.

Med anledning härav medgav Kungl. Maj:t genom brev den 3 maj 1912, att högst 2,500 kronor finge för ifrågavarande ändamål mot redovisning ställas till chefens för generalstaben förfogande; och skulle sistnämnda belopp av civila departementet förskjutas för att framdeles anmälas till ersättande.

Civila departementet har nu anmält förenämnda belopp, 2,500 kronor, till ersättande.

Genom brev den 1 juni 1912 bemyndigade Kungl. Maj:t militärbefälhavaren på Gottland att för tiden från och med den 1 juli 1912 till och med den 31 december 1913 dels anställa en fortmaskinist vid Tingstäde mot åtnjutande av en ersättning i ett för allt av 1,910 kronor för år, inkvarterings- och servisbidrag däri inräknat, dels ock uppdraga åt den vid Tingstäde tjänstgörande tygskrivaren att mot ett arvode av 200 kronor för år vara fortväbel därstädes. Härav föranledda utgifter skulle av arméförvaltningens civila departement förskjutas av omhänderhavande medel och framdeles anmälas till ersättande.

Det av civila departementet på grund härav förskjutna beloppet utgör 3,165 kronor.

Sedan riksdagen, med godkännande i övrigt av Kungl. Ma:ts förslag till förordning om understöd i vissa fall åt värnpliktigs hustru och barn (familjeunderstöd), för sin del beslutat, att förordningen skulle träda i kraft den 1 september 1912, anmälde riksdagen i skrivelse den 28 maj 1912, att riksdagen på enskild motionärs förslag medgivit, att de kostnader, som uppstode därigenom, att nämnda förordning skulle träda i kraft redan under år 1912, finge av Kungl. Maj:t förskjutas av tillgängliga medel att framdeles anmälas till ersättande.

Med anledning härav och då förordning i enlighet med förenämnda förslag beslutats den 1 juni 1912, att träda i kraft den 1 september samma år, bemyndigade Kungl. Maj:t genom brev den 21 juni 1912 arméförvaltningens civila departement att av tillgängliga medel förskjuta och framdeles till ersättande anmäla de kostnader, som komme att uppstå därigenom, att förordningen trädde i kraft redan under år 1912.

Det av civila departementet på grund av förenämnda brev förskjutna, till ersättande nu anmälda beloppet utgör 20,796 kronor 32 öre.

Genom brev den 13 september 1912 föreskrev Kungl. Maj:t, efter därom gjord framställning, att en skvadron av Skånska husarregementet skulle förläggas från Landskrona till Hälsingborg under oktober 1912 å tid, som regementschefen ägde bestämma. Därjämte anvisade Kungl. Maj:t till bestridande av kostnaderna för transport mellan nämnda platser av skvadronens förråd m. m. ett belopp av högst 400 kronor att av arméförvaltningens civila departement förskjutas för att framdeles anmälas till ersättande.

Det av civila departementet för ändamålet förskjutna beloppet utgör 115 kronor 70 öre.

Sedan Kungl. Maj:t genom nyssnämnda brev den 13 september 1912 föreskrivit, att en skvadron av Skånska husarregementet skulle under oktober 1912 förläggas från Landskrona till Hälsingborg, medgav Kungl. Maj:t, på därom av regementschefen gjord framställning, genom brev samma dag, att till de med skvadronen flyttande officerare och underofficerare, nämligen en ryttmästare, en löjtnant, en underlöjtnant, en fanjunkare och en sergeant, finge utbetalas flyttningshjälp jämlikt de grunder, som fastställts genom kungörelsen den 11 mars 1910 angående bestämmelser rörande flyttningshjälp åt personal vid armén. Härigenom uppkommande kostnader skulle av arméförvalt-

ningens civila departement förskjutas för att framdeles anmälas till ersättande.

Det av civila departementet för ändamålet förskjutna beloppet utgör 257 kronor 30 öre.

Genom brev den 24 januari 1913 medgav Kungl. Maj:t, på därom gjord framställning, att ett belopp av högst 5,500 kronor finge mot redovisning utbetalas till bestridande av kostnaderna för flyttning av Livregementets grenadjärers samtliga persedlar och inventarier m. m. från deras dåvarande förvaringsplats Sannahed till regementets nya kasernetablissemang i Örebro; och skulle beloppet förskjutas av arméförvaltningens civila departement för att framdeles anmälas till ersättande.

Det av civila departementet på grund härav förskjutna beloppet utgör 4,438 kronor 38 öre.

Sedan hos Kungl. Maj:t anhållits, att, i likhet med vad under flera föregående år ägt rum, till kommissionen för beredande av anställning i civil tjänst åt avskedade volontärer måtte anvisas ett belopp av 1,600 kronor för år, därav 1,000 kronor till avlönande av kommissionens sekreterare och 600 kronor till expenser, medgav Kungl. Maj:t i brev den 24 januari 1913, att ett belopp av tillhoppa 1,600 kronor finge för ifrågavarande ändamål av arméförvaltningens civila departement förskjutas för att sedermera anmälas till ersättande.

Förenämnda belopp, 1,600 kronor, har av civila departementet för ändamålet förskjutits.

Genom eldsvåda den 4 december 1912 nedbrann delvis en vid ridskolan å Strömsholm uppförd, kronan tillhörig stallbyggnad. Då av ett i ärendet fört förhørsprotokoll icke med bestämdhet framginge, att någon viss person varit vållande till branden och av sådan anledning kunde anses ersättningsskyldig för den därav uppkomna skadan, samt den av eldsvådan härjade byggnaden icke varit brandförsäkrad, hemställde arméförvaltningens civila departement, efter därom av chefen för ridskolan gjord framställning, att medel måtte ställas till skolchefens förfogande för iståndsättande av stallbyggnaden i enlighet med av skolchefen uppgjort förslag.

Genom brev den 7 februari 1913 medgav Kungl. Maj:t, att högst 1,631 kronor 25 öre finge för ändamålet ställas till skolchefens förfogande; och skulle härav föranledda kostnader förskjutas av civila departementet för att sedermera anmälas till ersättande.

Det av civila departementet på grund härav förskjutna beloppet utgör 1,630 kronor.

Genom brev den 24 maj 1912 medgav Kungl. Maj:t bland annat, att ur arméförvaltningens arkiv finge verkställas utgallring av vissa arkivhandlingar samt att de räkenskapshandlingar för perioden 1866—1878, vilka efter verkställd gallring komme att återstå, finge översändas till landsarkivet i Uppsala för att tillsvidare förvaras därstädes.

Sedermera gjorde riksarkivarien hos Kungl. Maj:t framställning om arvoden åt amanuensen i riksarkivet, filosofie doktorn E. Naumann, som verkställt ifrågavarande utgallringsarbete, och extra vaktmästaren därstädes W. Lidén, som biträtt vid arbetet, samt om ersättning för riksarkivets utlägg för transport av ovannämnda räkenskapshandlingar till landsarkivet i Uppsala.

Över framställningen avgav arméförvaltningens civila departement yttrande och hemställde därvid om ersättning jämväl åt krigskassören J. Lundberg, vilken biträtt med uppgörande av förslaget till plan för utgallringen samt efter utgallringens verkställande i vederbörande huvudböcker infört erforderliga anteckningar rörande de frånskilda verifikationerna, ävensom åt vaktmästaren hos arméförvaltningen J. Wennlund, som tillhandagått vid de undersökningar, som föregått upprättandet av utgallringsförslaget, samt biträtt vid utförandet av själva utgallringen.

Genom brev den 14 februari 1913 medgav Kungl. Maj:t, att såsom gottgörelse för verkställandet av ifrågavarande arbeten finge utbetalas: till Naumann 240 kronor, till Lidén 68 kronor 70 öre, till Lundberg 75 kronor och till Wennlund 25 kronor, samt att för gäldandet av ovannämnda transportkostnader ett belopp av 273 kronor 20 öre finge utbetalas till riksarkivet; och skulle dessa belopp, tillhoppa 681 kronor 90 öre, förskjutas av civila departementet för att sedermera anmälas till ersättande.

Förenämnda belopp, 681 kronor 90 öre, har av civila departementet förskjutits.

Genom brev den 9 februari 1912 medgav Kungl. Maj:t, att sjukvården vid Svea ingenjörkårs fästningskompani i Vaxholm finge, i likhet med vad förut ägt rum, tillsvidare under år 1912 handhas av en å kompaniets förläggningssort tjänstgörande militärläkare mot ett arvode av 3 kronor för dag, varjämte föreskrefs, att kårchefen skulle åga utfärda erforderliga bestämmelser rörande tjänstgöringsskyldigheten

för den person, med vilken avtal kunde träffas om fullgörande av ifrågavarande åliggande.

Då upprätthållandet av sjukvården vid nämnda kompani under år 1913 icke kunde ordnas på ett för kronan förmånligare sätt än hittills, hemställde chefen för fortifikationen i underdånig skrivelse den 23 december 1912 bland annat, att enahanda föreskrifter måtte utfärdas jämväl för år 1913. .

Med anledning härav medgav Kungl. Maj:t genom brev den 14 februari 1913, att för upprätthållande tillsvidare under år 1913 av sjukvården vid berörda kompani i enlighet med bestämmelserna i ovan nämnda brev den 9 februari 1912 finge utbetalas ett belopp av högst 1,095 kronor, att av arméförvaltningens civila departement förskjutas för att framdeles anmälas till ersättande.

Berörda belopp, 1,095 kronor, har av civila departementet för ändamålet förskjutits.

Genom brev den 15 september 1893 förordnade Kungl. Maj:t bland annat, att det sekundchefen för Svea livgarde lämnade bemyndigande att disponera den i äldre stat för regementet upptagna bataljonspredikantlönen skulle upphöra att gälla vid dåvarande regementspastorns avgång.

Med anledning härav anmälde sekundchefen hos arméförvaltningens civila departement, att regementspastorn vid regementet H. N. C. Afzelius, vilken sedan den 13 januari 1892 innehade fullmakt å regementspastorsbeställningen vid regementet, jämlikt ovan nämnda brev vore berättigad att, så länge han kvarstode i berörda beställning, uppbära, utöver honom på grund av fullmakten tillkommande lön, ett arvode av 500 kronor. Då emellertid föreskrift saknades, från vilket anslag nämnda arvode skulle utgå, anhöll sekundchefen hos civila departementet om meddelande av bestämmelse härutinnan.

Sedan civila departementet underställt ärendet Kungl. Maj:ts prövning, föreskrev Kungl. Maj:t genom brev den 14 mars 1913, att de medel, som erfordrades för utbetalande av ifrågavarande arvode, skulle, intill dess annorlunda förordnades, av civila departementet förskjutas för att sedermera anmälas till ersättande.

Civila departementet har nu till ersättande anmält ett på grund av sistnämnda brev förskjutet belopp av 1,017 kronor 10 öre.

Sedan genom brev den 8 december 1904 föreskrivits, att från och med år 1905 icke någon del av de kostnader, som rikets allmänna

kartverk finge vidkännas för utbildningen av generalstabens aspiranter, skulle utgå av kartverkets medel, anbefalldes Kungl. Maj:t genom brev den 10 februari 1905 chefen för nämnda stab att för varje år till Kungl. Maj:t inkomma med uppgift om beloppet av dessa kostnader samt avgiva förslag till deras bestridande.

Med anledning härav anmälde chefen för generalstaben uti särskilda skrivelser, att de kostnader, som för utbildning av generalstabens aspiranter ådragits kartverket, uppgått under år 1912 till 5,418 kronor 1 öre och under år 1913 till 6,220 kronor 21 öre.

Genom brev den 4 april och den 10 oktober 1913 medgav Kungl. Maj:t, att av arméförvaltningens civila departement finge, för att framdeles anmälas till ersättande, förskjutas, enligt brevet den 4 april 1913 5,418 kronor 1 öre och enligt brevet den 10 oktober samma år 6,220 kronor 21 öre.

Civila departementet har anmält, att det på grund av brevet den 4 april 1913 förskjutna beloppet utgör 5,416 kronor 1 öre samt att departementet förskjutit det i brevet den 10 oktober 1913 anvisade beloppet 6,220 kronor 21 öre.

Med bifall till därom gjord framställning ställde Kungl. Maj:t genom brev den 11 april 1913 till förfogande av var och en av arméfördelningscheferna 500 kronor samt vardera av kommandanten i Boden och militärbefälhavaren på Gottland 100 kronor för anordnande av föredrag m. m. för värnpliktiga. Arméförvaltningens civila departement förstärktes att förskjuta medlen för att framdeles anmäla dem till ersättande.

Det av civila departementet på grund härav förskjutna beloppet utgör 3,117 kronor 10 öre.

Uti en av arméförvaltningens civila departement den 28 februari 1913 överlämnad skrivelse hemställde inspektören för kavalleriet, dels att till statspris för svenska officerare med vederlikar vid tävlingsritter med tjänstehästar, för vilkas underhåll m. m. gottgörelse vore upptagen i vederbörliga stater, måtte anvisas ett belopp av 5,000 kronor, varav 2,000 kronor skulle fördelas såsom pris i två s. k. armésteepchaser samt 3,000 kronor såsom pris uti två s. k. arméfälttävlingar, därav 1,800 kronor i den ena och 1,200 kronor i den andra, dels att såsom bidrag för iordningställande av de för tävlingarna erforderliga banorna måtte anvisas 300 kronor, med rättighet för kavalleriinspektören att använda den del därav, som ej vore för ändamålet nödvändig, till förhöjning av prisen, dels ock att för den då pågående kursen vid rid-

skolan å Strömsholm måtte anvisas 400 kronor, att användas till pris vid tävlingar i fält- och hinderridning.

Med anledning härav medgav Kungl. Maj:t genom brev den 18 april 1913, att ett belopp av 5,700 kronor finge utbetalas till kavalleriinspektören för att emot redovisning på föreslaget sätt användas för ifrågavarande ändamål. Arméförvaltningens civila departement förståndigades att härav förskjuta 5,300 kronor för att framdeles anmälas till ersättande, varjämte 400 kronor skulle utbetalas från förenade mötespassevolanskassornas fond.

Nämnda belopp, 5,300 kronor, har av civila departementet för ändamålet förskjutits.

Med anledning av därom gjord framställning och med särskild hänsyn till vikten därav, att de värnpliktiga vid fästningsinfanteriet erhöles en i möjligaste mån tillfredsställande utbildning, medgav Kungl. Maj:t genom brev den 18 april 1913, att underbefäl av manskapet från tredje arméfördelningens infanteriregementen finge, till ett antal av högst sex, med eget medgivande beordras till tjänstgöring vid Norrbottens regemente under årets beväringsskrytskola mot åtnjutande av, förutom dem författningsenligt tillkommande förmåner, en särskild gottgörelse av en krona om dagen, att av arméförvaltningens civila departement förskjutas för att framdeles anmälas till ersättande.

Det av civila departementet på grund härav förskjutna beloppet utgör 733 kronor.

Med anledning av därom gjord framställning och med särskild hänsyn till vikten därav, att de värnpliktiga vid fästningsinfanteriet erhöles en i möjligaste mån tillfredsställande utbildning, medgav Kungl. Maj:t genom brev den 18 april 1913, att underbefäl av manskapet från fjärde arméfördelningens infanteriregementen finge, till ett antal av högst åtta, med eget medgivande inbeordras till tjänstgöring vid Vaxholms grenadjärregemente under årets beväringsskrytskola mot åtnjutande av, förutom dem författningsenligt tillkommande förmåner, en särskild gottgörelse av en krona om dagen, att av arméförvaltningens civila departement förskjutas för att framdeles anmälas till ersättande.

Det av civila departementet på grund härav förskjutna beloppet utgör 985 kronor.

Genom brev den 25 april 1913 medgav Kungl. Maj:t, efter därom gjord framställning, att för inköp för statens räkning av 350 exemplar utav vardera av två å militärlitteraturföreningens förlag under utgiv-

ning varande arbeten, benämnda »Norska armén 1913» och »Ryska armén 1913» finge utbetalas ett belopp av 2,100 kronor, att av arméförvaltningens civila departement förskjutas för att sedermera anmälas till ersättande.

Berörda belopp, 2,100 kronor, har av civila departementet för ändamålet förskjutits.

Uti skrivelse den 14 februari 1913 anmälde telegrafstyrelsen, att en ny telegrafledning mellan Umeå och Luleå vore avsedd att uppläggas utefter järnvägen sommaren 1913. Då denna ledning skulle erhålla ett avsevärt större militärt värde, om den byggdes över Lycksele—Älvsbyn till Boden, och fyllandet av ledningens fredsändamål ej därigenom äventyrades, vore styrelsen villig att, trots de därmed föränsade ökade anläggnings- och underhållskostnaderna, låta linjen erhålla nämnda förändrade sträckning, dock under den förutsättning, att militärtrupp kostnadsfritt ställdes till telegrafverkets förfogande för arbetets utförande. I anledning härav hemställde styrelsen, att följande arbetsgrupper, vardera om en officer (eller underofficer), 2 underbefäl och 18 meniga, måtte under högst fem veckor sommaren 1913 kostnadsfritt ställas till styrelsens förfogande, nämligen en grupp, förslagsvis från Bodens ingenjörkår, för utförande av linjen Älvsbyn—Boden och Älvsbyn—Siksjön, en grupp, förslagsvis från sjätte arméfördelningens truppförband, för utförande av linjen Norsjö—Siksjön, samt en grupp, förslagsvis från fälttelegrafkåren, för utförande av linjen Norsjö—Lycksele.

Genom brev den 16 maj 1913 biföll Kungl. Maj:t framställningen samt föreskrev, att den av berörda kommenderingar förorsakade förhöjning i portionskostnader skulle bestridas från mathållningsanslaget samt att de officerare och underofficerare jämlikt gällande avlöningsreglemente tillkommande dagtraktamenten ävensom inkvarterings- och transportkostnader m. m. för kontingenterna skulle med högst 3,900 kronor av arméförvaltningens civila departement förskjutas för att framdeles anmälas till ersättande.

Uti skrivelse den 11 augusti 1913 anmälde sedermera telegrafstyrelsen, att den arbetsgrupp från sjätte arméfördelningen, som för utförande av linjen Norsjö—Siksjön den 29 juni 1913 inställt sig i Norsjö, icke medhunnit utförandet av nämnda linje, och anhöll styrelsen på grund härav, att då linjebyggnaden måste vara fullbordad år 1913, gruppen måtte få kvarstanna för fullbordande av det densamma anförtrodda arbetet.

Kungl. Maj:t biföll genom brev den 15 augusti 1913 framställningen samt meddelade, i fråga om sättet för gäldandet av kostnaderna härför, föreskrifter i enlighet med brevet den 16 maj 1913.

Arméförvaltningens civila departement har för ersättande anmält, att departementet på grund av förenämnda två brev förskjutit 3,216 kronor 19 öre.

Efter därom av arméförvaltningens fortifikationsdepartement gjord framställning anvisade Kungl. Maj:t genom brev den 23 maj 1913 till bestridande av kostnader för övningar under 3¹/₂ månader sommaren 1913 med det monoplan, som inköpts för av Aeronautiska sällskapet till Kungl. Maj:ts förfogande ställda medel, ett belopp av högst 4,500 kronor, att av arméförvaltningens civila departement förskjutas för att framdeles anmälas till ersättande.

Berörda belopp, 4,500 kronor, har av civila departementet för ändamålet förskjutits.

Jämlikt den 18 juli 1912 erhållet bemyndigande anmodade dåvarande chefen för lantförvarsdepartementet professorn A. Wijkander och kammarrättsrådet J. A. Lybeck att verkställa vissa utredningar angående förändrat ordnande av det militära pensionsväsendet.

Sedan berörda utredningar befordrats till trycket i en upplaga om 2,000 exemplar, därav 1,500 exemplar voro avsedda för riksdagen, medgav Kungl. Maj:t genom brev den 4 juni 1913, att hela sättningskostnaden härför liksom ock alla övriga härav föranledda kostnader utom de, som belöpte sig å papper till de för riksdagen avsedda exemplaren samt dessas tryckning och häftning och vilkas bestridande ankomme på riksgäldskontoret, finge av arméförvaltningens civila departement förskjutas för att framdeles anmälas till ersättande.

Det av civila departementet på grund härav förskjutna beloppet uppgår till 439 kronor 92 öre.

Genom brev den 15 augusti 1913 medgav Kungl. Maj:t, på därom av arméförvaltningens intendents- och civila departement gjord framställning, att för flyttning av Bohusläns regementes materiel och inventarier från deras dåvarande förvaringsort Backamo till regementets nya kasernetablissemang i Uddevalla finge mot redovisning ställas till regementschefens förfogande ett belopp av högst 11,780 kronor; och skulle beloppet förskjutas av civila departementet för att framdeles anmälas till ersättande.

Det av civila departementet på grund härav förskjutna beloppet utgör 11,725 kronor 26 öre.

Efter därom gjord framställning medgav Kungl. Maj:t genom brev den 9 augusti 1913, att av arméförvaltningens civila departement finge, för att framdeles anmälas till ersättande, förskjutas ett belopp av högst 4,200 kronor till bestridande av kostnaderna för flyttning av möbler och inventarier m. m. vid krigshögskolan samt Inspektörens för militärläroverken expedition från deras dåvarande lokaler till den nyuppförda byggnaden för krigshögskolan ävensom för bekostande av en del i samband med flyttningen uppkommande utgifter för renovering och nyanskaffning av möbler m. m.

Berörda belopp, 4,200 kronor, har av civila departementet för ändamålet förskjutits.

Genom särskilda brev den 15 augusti 1913 medgav Kungl. Maj:t, att till vardera av löjtnanterna C. G. von Porat och E. A. Jungner, vilka på befallning idkat flygstudier i Frankrike och därvid förvärvat internationellt förardiplom, finge såsom gottgörelse för av dem för anskaffande av flygutrustning utgivet belopp utbetalas 200 kronor, att av arméförvaltningens civila departement förskjutas för att framdeles anmälas till ersättande.

Berörda belopp, tillhopa 400 kronor, hava på grund härav av civila departementet förskjutits.

Genom brev den 29 augusti 1913 medgav Kungl. Maj:t, att för tryckning av en ordersamling, innehållande under fälttjänstövningarna i Västergötland år 1912 utfärdade armé-, arméfördelnings- samt infanteri- och kavalleribrigadorder, finge utbetalas ett belopp av högst 1,597 kronor att av arméförvaltningens civila departement förskjutas för att framdeles anmälas till ersättande.

Det av civila departementet för ändamålet förskjutna beloppet utgör 1,476 kronor 85 öre.

Genom brev den 12 september 1913 medgav Kungl. Maj:t, att för tryckning av en karta och oleat till den i nyssnämnda brev den 29 augusti 1913 avsedda ordersamlingen finge utbetalas ett belopp av högst 505 kronor, att av arméförvaltningens civila departement förskjutas för att framdeles anmälas till ersättande.

Berörda belopp, 505 kronor, har av civila departementet för ändamålet förskjutits.

Genom brev den 22 augusti 1913 medgav Kungl. Maj:t, att till militärattachén vid Kungl. Maj:ts beskickningar i Paris och Bryssel, kaptenen K. A. B. Amundson finge, i enlighet med bestämmelserna uti kungörelsen den 9 februari 1912 om ändrad lydelse av § 11 mom. 1 tredje stycket i förordningen den 24 september 1906 angående löne- och andra tjänsteförmåner åt diplomatiska och konsulära tjänstemän m. m., utbetalas ersättning för närvaro under fem dagar vid de hydro-aeroplantävlingar, som komme att anordnas dels å sträckan Paris—Deauville, dels ock i Deauville under tiden från och med den 24 till och med den 31 augusti 1913. I sammanhang härmed förstärktes arméförvaltningens civila departement att enligt av vederbörande beskickningschef attesterade och inom utrikesdepartementets personalavdelning granskade och godkända räkningar förskjuta ifrågavarande ersättning.

Det av civila departementet på grund härav förskjutna beloppet utgör 71 kronor 20 öre.

§ 42 i reglementet för arméns avlöning under fred innehåller följande stadgande:

»1. Till den, som, utan att uppbära lön eller arvode från intendenturkårens stat och utan att på grund av allmänna bestämmelser vara berättigad till dagtraktamente, tjänstgör inom intendenturkåren, utgår, förutom ordinarie avlöning, dagarvode

i befattning, avsedd för personal av officers rangklass, med fyra kronor; samt

i förråds- eller magasinshövarbefattning med två kronor.

2. Denna gottgörelse bestrides av besparingarna å anslaget till intendenturkåren, eller skall, om dessa icke därtill lämna tillgång, av arméförvaltningen förskjutas och sedermera hos Kungl. Maj:t till ersättande anmälas.»

På grund av detta stadgande har arméförvaltningens civila departement under år 1913 förskjutit 18,344 kronor 5 öre. Därest samtliga besparingar under år 1913 å anslaget till intendenturkåren fått tagas i anspråk, hade ett belopp av 13,020 kronor funnits till gäldande av den ifrågavarande gottgörelsen, men på grund av bestämmelse i cirkuläret den 16 december 1904 angående riksdagens skrivelse rörande statsregleringen för år 1905 och sättet för anvisande av vissa anslagsbelopp har detta belopp, utgörande enligt stat upptagna avlöningsförmåner för åtta underintendentsbefattningar, vilka under året helt och hållet eller delvis varit obesatta, icke kunnat användas för ifråga-

varande ändamål, utan måst inlevereras till statskontoret. Förutnämnda belopp, 18,344 kronor 5 öre, har sålunda måst av civila departementet till ersättande anmälas.

Genom brev den 30 maj 1913 förordnade Kungl. Maj:t, att därest värnpliktig eller volontär i nummer avlede under militärtjänstgöring och begravningshjälp icke skulle utgå enligt föreskrift i förordningen den 18 juni 1909 angående ersättning i anledning av kroppsskada, ådragen under militärtjänstgöring, ett belopp, motsvarande verkliga kostnaden för begravningen, dock högst 75 kronor, finge antingen disponeras av vederbörande truppförband, så framt begravningen verkställdes genom dess försorg, eller ock på därom framställd begäran utbetalas till den avlidnes anhöriga, så framt begravningen ombesörjts av dem. Härjämte föreskrevs, att härav föranledda utgifter skulle förskjutas av arméförvaltningens civila departement utav ombänderhavande medel för att vid slutet av varje år hos Kungl. Maj:t anmälas till ersättande från fjärde huvudtitelns allmänna besparingar.

Uti underdånig skrivelse den 16 september 1914 har arméförvaltningens civila departement anmält, att departementet på grund av nämnda brev förskjutit ett belopp av 4,582 kronor 42 öre.

Därjämte har arméförvaltningens civila departement i underdånig skrivelse den 6 oktober 1914 anhållit, att samtliga övriga omförmälda, ännu icke ersatta förskott, tillhopa 133,941 kronor 78 öre, måtte ersättas från fjärde huvudtitelns allmänna besparingar.

Då jag icke har något att erinra emot, att ifrågavarande förskjutna belopp, tillhopa 138,524 kronor 20 öre, ersättas från fjärde huvudtitelns allmänna besparingar, som därtill lämna tillgång, får jag hemställa, det Eders Kungl. Maj:t täcktes föreslå riksdagen medgiva,

att av fjärde huvudtitelns allmänna besparingar ett belopp av 138,524 kronor 20 öre må tagas i anspråk till gäldande av förenämnda, förskottsvis utgivna medel.»

Till denna departementschefens, av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan täcktes Hans Maj:t Konungen lämna bifall; och skulle till riksdagen avlätas proposition i ämnet av den lydelse, bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

Gustaf B. v. Schwerin.